

## ***Biblioteca Județeană Mureș - 100 de ani de activitate***

În luna noiembrie a anului 1913, după câteva săptămâni de pregătire și organizare intensă a colecției de documente deja existente, Biblioteca Orașului Târgu-Mureș își începea activitatea cu publicul. Era totodată momentul în care clădirea Palatului Culturii - simbol de necontestat al multilingvismului și diversității culturale - era dată în folosința publicului larg. O întreagă aripă a primit destinația de bibliotecă...

În mod firesc, sunt cuvintele cu care trebuie să înceapă orice monografie a Bibliotecii Județene Mureș. Sau orice studiu referitor la Bibliotecă... Pentru că istoria Bibliotecii noastre este strâns legată de cea a Palatului Culturii. Iar vremurile neliniștite sau perioadele de înflorire culturală și spirituală le-au afectat în egală măsură...

\*  
\*       \*

Ne-am propus acum, la aniversarea a 100 de ani de activitate, să oferim comunității - care este însăși rațiunea de a exista a oricărei Bibliotecii! - o istorie a noastră, o istorie care să cuprindă cele mai importante momente din viața Bibliotecii. Dar nu o monografie tradițională, bazată - firesc și instinctiv - pe propriile noastre trăiri și sentimente. Ne-am dorit să punem în lumină nu ceea ce credem *noi* că a însemnat trecutul Bibliotecii, ci documentele, însemnele, înscrisurile care au rămas în urmă. Pentru că, dincolo de ceea ce considerăm noi definitiv pentru istoria Bibliotecii și dincolo de interpretările pur personale pe care le-am putea transmite, există - în arhivele instituției - urma clară a trecerii anilor, a oamenilor, a comunității... Oricât de mult am dori să explicăm - în indiferent cât de multe cuvinte! - care este

sentimentul care te încearcă în momentul în care atingi o filă de arhivă care poartă semnătura primilor bibliotecari, scrisul de mână frumos conturat al unor personalități remarcabile ale științei și culturii românești și universale care ne-au trecut pragul, urma păstrată pe hârtie a generozității unor instituții sau oameni simpli, dar cu dragoste de carte, care au contribuit la completarea - în timp - a fondurilor de carte, nu credem că am reuși... Imaginea documentelor vorbește de la sine și îngăduie imaginației fiecăruia să-și contureze propria istorie a Bibliotecii Județene Mureș.

Am considerat - așadar - că un *Album monografic* al Bibliotecii Județene Mureș, care să redea - în culorile originale ale documentelor de arhivă și cu semnele aferente trecerii anilor - frânturi din istoria noastră, poate să spună mult mai multe decât putem noi, „generația activă” în Anul Centenarului, să o facem. Documentele au fost alese cu multă grijă și seriozitate, conștienți fiind că ceea ce oferim este „parte” din noi și din cei care și-au petrecut - ca bibliotecari sau cititori - o parte din viață în Bibliotecă.

Am accentuat cu precădere documentele din prima jumătate de secol de activitate a Bibliotecii din mai multe motive: pentru felul în care sunt scrise și exprimate crezurile celor care au fost înaintea noastră; pentru modul în care erau redactate memoriile, adresele etc. scrise grijuliu cu mâna; pentru felul în care documentele primelor decenii reflectă specificul Bibliotecii noastre; pentru că ne-am dorit să redăm filele care au fost atinse de EI și nu doar să vorbim despre ele. Sunt documentele care evidențiază cel mai bine specificul Bibliotecii Județene Mureș, înainte ca schimbările de ordin administrativ-teritorial să aducă cu sine o oarecum supărătoare uniformizare...

Ne-am străduit să surprindem istoria Bibliotecii în cele mai mici amănunte, să completăm cu grijă ceea ce nu s-a păstrat în arhivă, să refacem

cronologii sau să reconstituim etape mai puțin cunoscute de la începutul existenței în serviciul Comunității. Am păstrat criteriul cronologic al derulării evenimentelor sau a înregistrării actelor interne și am încercat să nu redăm documente cu conținut asemănător, chiar dacă distanța dintre ele era uneori destul de îndelungată în ani.

Pentru că orice bibliotecă funcționează după un principiu simplu, dar cu mare greutate - „*nimic nu trebuie să se piardă, totul se conservă*” - am structurat **Albumul monografic** în 16 capitole, fiecare cu un profil foarte bine determinat și care redă o frântură distinctă din istoria Bibliotecii...

### **Spațiile bibliotecii de-a lungul timpului**

Capitolul introductiv - **Spațiile bibliotecii de-a lungul timpului** - ne duce înapoi în timp, la momentul inaugurării bibliotecii; chiar dacă este cunoscut faptul că încă de la finalizarea Palatului Culturii, în 1913, Biblioteca a beneficiat de un spațiu destul de generos, suficient în acel moment pentru colecțiile de cărți, care nu depășeau zece mii de volume, în timp, a fost nevoie de suplimentarea permanentă a suprafețelor în care se desfășura activitatea. Atât a sălilor care erau accesibile publicului, cât și a depozitelor de carte.

Treptat, Biblioteca - pe baza corespondenței cu autoritățile locale - a obținut dreptul de folosire a aripii stângi a Palatului Culturii, aproape integral, excepție făcând doar etajul al patrulea al clădirii, în care funcționează azi Secția de Artă a Muzeului Județean Mureș.

Extinderea spațiilor Bibliotecii este în strânsă corelație cu creșterea numărului de documente, dar și al cititorilor și, nu în ultimul rând, cu dezvoltarea serviciilor oferite comunității. Fiecare memoriu regăsit în arhive, fiecare solicitare de spațiu în plus pentru nevoile Bibliotecii, este justificat de direcțiunea instituției tocmai prin aceste argumente de ordin cantitativ, care oferă - prin comparație cu statisticile strict profesionale - o cifră de control dintre cele mai eficiente.

Dacă în primii ani de activitate sunt accentuate preocupările cu privire la amenajarea spațiilor existente - în condițiile în care fondurile de documente creșteau în medie cu aproximativ 1.500 de unități noi -, după cel de al doilea război mondial, principala grijă a bibliotecarilor era legată de obținerea de noi

spații. Dintr-un memoriu de activitate înaintat Primăriei, aflăm că, în anul 1950, Biblioteca beneficia de numai 4 încăperi, insuficiente pentru amploarea colecțiilor și a serviciilor deja dezvoltate. Se solicită, așadar, și se supun spre aprobarea autorității locale numeroase opțiuni: începând de la divizarea și reorganizarea spațiului existent (de exemplu, în 1957 se propune divizarea „*halei mari în două încăperi printr-un glassvand*” - este vorba de etajul III al Bibliotecii, Secția Documentară) și până la cererea expresă a pivniței, a podului Palatului Culturii etc. În plus, au fost atribuite - la cerere - noi spații pe raza municipiului Târgu-Mureș în vederea organizării filialelor de cartier.

Este o constantă și acum în preocupările conducerii Bibliotecii, iar cele mai recente spații atribuite sunt: 15 încăperi în incinta Complexului Hotelier „Parc” și 5 încăperi la etajul I al Palatului Culturii, ocupate anterior de Uniunea „Vatra Românească” (2012).

În ultimii ani, s-au realizat lucrări masive de renovare și restaurare a tuturor spațiilor Bibliotecii, care au vizat modernizarea acestora, revalorificarea lor, precum și amenajarea unor suprafețe neutilizate anterior: curtea interioară, casa scării - prin instalarea liftului care deservește întreaga clădire, instalație de încălzire centralizată.

### **Probleme administrative. Corespondență cu autoritățile locale**

Destul de vast și de variat prin tematica abordată, capitolul **Probleme administrative. Corespondență cu autoritățile locale** tratează - în linii mari - corespondența pe care Biblioteca Județeană Mureș, prin directorii numiți, a menținut o bună legătură cu autoritățile municipiului, apoi ale județului. Subiectele sunt diverse: *probleme administrative* (instalarea telefonului în Bibliotecă; schimbarea unor țevi sau becuri din spațiile utilizate; îmbunătățirea condițiilor de muncă ale angajaților prin achiziționarea unor halate sau mănuși; oferte privind achiziția unor aparate sau mecanisme necesare desfășurării optime a serviciilor, mașini de scris, aparat de găurit pentru atelierul de legătorie etc.), probleme legate de organizarea colecțiilor (fonduri și oferte pentru legarea cărților; organizarea anuală a curățeniei generale, prin închiderea Bibliotecii pentru public etc.) și a Bibliotecii

(comandarea ștampilei cu sigla bibliotecii etc.), iar enumerarea poate continua.

Chiar dacă la prima vedere unele dintre documentele sau solicitările transmise către forurile tutelare par destul de „nepotrivite” - azi, unele dintre acestea ar putea fi soluționate aproape imediat, folosind resursele materiale și umane existente în Bibliotecă - am considerat că sunt esențiale pentru a creiona relația pe care Biblioteca o întreține cu reprezentanții autorității de stat. Era, probabil, modalitatea cea mai eficientă de a cunoaște în permanență ceea ce se întâmpla în Bibliotecă, dar și o modalitate de a păstra mereu instituția în atenția autorității. Evident, resursele existente, precum și personalul redus, nu permiteau abordarea și clarificarea aproape imediată a problemelor apărute.

În plus, prin prisma solicitărilor adresate - uneori greu de înțeles pentru noi, generațiile care au urmat - se conturează limpede problemele Bibliotecii, percepem oarecum altfel situațiile și, mai mult decât atât, învățăm să apreciem mai bine moștenirea transmisă nouă...

### **Probleme bugetare**

Capitolul dedicat **Problemelor bugetare** este - putem spune - destul de actual prin conținut. Include propuneri și solicitări, planificări bugetare trimestriale și anuale, facturi de la edituri locale (ceea ce le sporește și mai mult valoarea, ele constituindu-se totodată în frânturi de istorie editorială locală). Documentele selectate prezintă însă și un alt interes: ele reflectă modul de gândire al antecesorilor noștri, modul în care cunoșteau valoarea reală a fondurilor primite, creativitatea și imaginația lor în a le utiliza cât mai eficient. Foarte interesantă este - în acest sens - propunerea avansată în anul 1927, care viza instituirea „*unui impozit de un leu pentru fiecare bilet de cinematograf, în vederea reîmprospătării bibliotecii publice cu cărți.*” Soluție care, din nefericire, nu poate fi acceptată la momentul respectiv, fiind în contradicție cu prevederile legislative în vigoare.

### **Regulamente de organizare și funcționare**

**Regulamente de organizare și funcționare** se constituie separat într-un capitol esențial pentru înțelegerea istoriei Bibliotecii. Primul Regulament a fost elaborat în anul 1913 și a rămas în vigoare timp de 5 ani. Reglementa activitatea bibliotecii în cele mai mici amănunte, chiar dacă ulterior au mai apărut o serie de modificări minore, în special legate de programul de funcționare cu publicul. În acest sens, există o serie de documente, scrise cu mână, dar care au valoare de decizii interne, prin care se anunță oficial noul orar sau, uneori, au în vedere situații mai deosebite cum ar fi suspendarea activității (în special din motive de epidemii, care afectau întreaga populație a orașului și a zonei).

În anul 1918 este redactat și pus în aplicare un nou *Regulament de Organizare și Funcționare* a Bibliotecii Orașului. Este un document actual prin conținut, deoarece reglementează - aproape în conformitate cu prevederile legislative de azi - activitatea Bibliotecii. Ceea ce denotă o bună cunoaștere a sistemului de biblioteci din țară, seriozitate și profesionalism.

Putem spune - aproape fără ezitare - că, în linii mari, prevederile primelor *Regulamente* - din 1913 și 1918 - sunt aplicate și astăzi și - la fel ca **Testamentul** Contelui Teleki Sámuel, fondatorul Bibliotecii „Teleki-Bolyai” - sintetizează legislația actuală privind funcționarea bibliotecilor publice din România. Prin prisma acestor documente ne este relevată cu claritate misiunea Bibliotecii, scopul și obiectivele urmărite; se trasează clar, fără posibilitate de interpretare, drepturile și obligațiile bibliotecarilor, dar și ale cititorilor, se stabilește programul de funcționare - în funcție de anotimp, numărul cărților care pot fi solicitate, se instituie taxa de înscriere, regimul giranților etc.

Cel de-al treilea *Regulament* păstrat - ca vechime -, dar nu atât de complex, este elaborat în anul 1929 și are în vedere nu numai organizarea activității specifice Bibliotecii, ci modul de funcționare a întregului Palat Cultural. Sunt stabilite obligațiile personalului angajat, atribuțiile fiecărei persoane care își desfășoară activitatea în incinta clădirii - administrator, îngrijitori, personalul Cinematografului etc. -, dar și drepturile specifice. Un bun model de organizare eficientă.

S-a păstrat în arhivele interne o bogată corespondență privitoare la organizarea internă a Bibliotecii; prin decizii sau hotărâri ale autorității locale, se stabilea, se decidea, se modifica în permanență orarul cu publicul - în funcție de propunerile înaintate de conducerea Bibliotecii -, taxa de înscriere pentru cititori etc. Tot prin decizie se aproba și utilizarea spațiilor Bibliotecii - în special Sala Generală de Lectură - în folosul unor asociații sau societăți culturale, profesionale, care organizau evenimente pentru publicul târgumureșean.

### **Personal și salarizare**

Un capitol vast, care include și numeroase fotografii, este cel dedicat **Personalului și salarizării**. O alăturare, poate, oarecum interesantă, dar care oferă imaginea statutului pe care bibliotecarul l-a dobândit în timp.

De ce un capitol separat? Pentru că *Biblioteca* este formată - dincolo de cărți - din *Oameni*. Oameni care, prin pasiunea lor pentru carte - autori și gestionari ai informației - și prin dorința de a-i ajuta pe alții, îi conferă un statut aparte.

Parcurgând arhiva internă, se observă numărul mare al celor care - de-a lungul a 100 de ani de activitate - au contribuit prin munca lor la dezvoltarea Bibliotecii. Numele lor au fost readuse la lumină, drept mulțumire pentru felul în care și-au asumat profesia de bibliotecar sau, generic vorbind, de „angajat al Bibliotecii.” Menționarea lor în documente - fie decizii ale autorității locale, fie caracterizări și evaluări interne, propuneri pentru acordarea unor beneficii financiare sau de altă natură - constituie frânturi din viața Bibliotecii.

„Tablourile” privind situația personalului din Biblioteca Județeană, în diverse etape din timp, relevă evoluția statutului lucrătorului din biblioteca publică, oferă o imagine mai clară asupra tipologiei muncii din deceniile trecute, aduce în atenție existența unor categorii profesionale care azi nu mai există. Avem exemplul „bibliotecarelor de casă,” a căror contribuție la promovarea cunoașterii este incontestabilă. Ele sunt „voluntarii” de azi - o categorie aparte, specifică parcă timpurilor noastre - dar care și-au pus amprenta asupra activității de bibliotecă. Și asupra Comunității.

Fenomenul voluntariatului nu era necunoscut; încă din 1919, un cunoscut avocat târgumureșean - dr. Molnár Andor - se prezintă la Biblioteca, oferindu-și serviciile. Este - credem - primul voluntar al Bibliotecii noastre.

O problemă care revine constant este cea legată de lipsa acută de personal, precum și nevoia suplimentării permanente a posturilor de bibliotecari, pe măsura dezvoltării colecțiilor și a diversificării serviciilor oferite către Comunitate. Răspunsul autorității locale este de regulă pozitiv, suplimentând - atunci când era posibil, prin transfer sau alte metode specifice timpului - personalul Bibliotecii, dovadă a percepției pozitive de care se bucura instituția.

### **Colecțiile bibliotecii**

Existența oricărei biblioteci se bazează pe două componente fundamentale: colecțiile și cititorii. Chiar dacă relația cu cititorii a fost abordată într-un capitol separat, situația colecțiilor se află în strânsă legătură cu beneficiarii: dezvoltarea și diversificarea colecțiilor au determinat o creștere progresivă a numărului de cititori.

Deschisă pentru public în anul 1913, Biblioteca publică putea oferi cititorilor târgumureșeni un număr de aproximativ 11 mii de volume. Era doar începutul constituirii unui fond cu caracter enciclopedic, care a ajuns astăzi la aproape un milion de documente.

Din punctul de vedere al dezvoltării colecțiilor, se disting *trei etape majore* în trecutul Bibliotecii noastre: *prima* este cea a începuturilor, în care fondul abia constituit se dezvoltă pe baza donațiilor oferite de persoane particulare sau instituții. Fondul de carte - exclusiv în limba maghiară în primii ani de activitate - cunoaște o dezvoltare multilingvă, cu accent pe producția în limba română, odată cu angajarea lui Aurel Filimon ca bibliotecar, în anul 1921. Beneficiind de sprijinul primului director al Bibliotecii, dr. Molnár Gábor, dar și de alocațiile financiare puse la dispoziție de Primăria orașului, Filimon efectuează mai multe călătorii la București, care se soldează cu donații masive de carte în limba română pentru Biblioteca locală. Putem spune - fără nici un fel de rețineri - că fondul de bază (fondul documentar) al Bibliotecii Județene

se datorează exclusiv profesionalismului celor doi bibliotecari - Molnár Gábor și Aurel Filimon - care și-au asumat funcția de directori de la înființarea Bibliotecii și până la izbucnirea celui de al doilea război mondial.

Cea de *a doua etapă* se află sub semnul sistemului centralizat al editurilor - 1948-1989 -, perioadă în care Biblioteca - asemenea tuturor bibliotecilor publice din țară - achiziționează 90-95 % din producția națională de carte. Nu putem spune că s-a renunțat definitiv la metoda completării colecțiilor prin donații; acestea continuă, dar sunt făcute unitar, conform unor interese subsumate regimului politic existent. Accentul în această perioadă cade în mod deosebit asupra cărților care serveau tendințelor de promovare a misiunii de bază a comunismului: alfabetizarea maselor, familiarizarea omului simplu, din zonele rurale, cu literatura sovietică, inocularea ideii de apartenență la o comunitate bazată pe egalitate.

Cea de *a treia etapă* - care a început după înlăturarea regimului comunist și s-a accentuat în ultimii ani - se caracterizează printr-o „explozie” a producției editoriale, astfel încât selecția titlurilor devine un exercițiu de evaluare și căutare continuă.

Sub aspect *cantitativ* - respectând în toate timpurile principiul enciclopedismului - colecțiile Bibliotecii s-au mărit în permanență; inițial cu o medie anuală de circa 1.500 de volume - o constantă pe toată durata primelor decenii de activitate, pentru ca în prezent, numărul mediu anual al achizițiilor să fie cuprins între 7.000 - 9.000.

Sub aspectul *structurii lingvistice*, colecțiile au fost puternic influențate de regimurile politico-statale care s-au succedat în timp. Dacă inițial fondul de carte era exclusiv în limba maghiară (cu mici excepții în limba germană), în perioada interbelică a fost completat și cu carte românească, eliminată din colecții în perioada Dictatului (1940-1944), revenind la o dezvoltare normală în conformitate cu structura de limbă a populației după această dată. A urmat apoi perioada comunistă, în care a fost promovată literatura sovietică, poate nu atât de intens încât să ducă la o compromitere ireversibilă a fondului. În plus, este acea etapă din istoria Bibliotecii în care au fost preluate importante fonduri de carte veche, care se regăsesc azi fie la sediul central, fie la Biblioteca „Teleki-Bolyai.”

Sub aspectul *accesibilității*, s-au urmărit în permanență respectarea unor principii fundamentale: păstrarea caracterului enciclopedic, în condițiile în care, prin definiție, orice bibliotecă publică trebuie să asigure accesul la informație pe înțelesul tuturor, indiferent de domeniul de interes sau de nivelul de pregătire intelectuală; conservarea unui exemplar din toate titlurile achiziționate, prin distribuirea în fondul Sălii Generale de Lectură; constituirea unor fonduri de referință - lucrări de mare valoare, de interes general, cu un regim de acces deosebit.

### ***Secții și servicii***

Dezvoltarea și completarea treptată a fondului de documente, creșterea numărului de cititori, diversificarea rolului și misiunii bibliotecii publice - care devine factor esențial în procesul de educație permanentă - conduce firesc la conturarea unor secții și servicii distincte în cadrul Bibliotecii. Prima secție desprinsă din Biblioteca inițială a fost cea dedicată celor mai mici cititori (1952, transferată în altă locație la începutul anilor '60); au urmat apoi și alte reorganizări, în funcție de tematica fondului desprins, de grupul ținută cărui îi era destinată noua secție. Ulterior, au fost separate fondurile de împrumut pentru adulți și fondul permanent al Sălii Generale de lectură (1961), o secție specială consacrată cărții științifice și tehnice (în 1964, reorganizată în 1974), secția de artă, fondul de publicații periodice, colecția de carte documentară și patru biblioteci filiale în cartierele cu populație mai numeroasă.

Un fond aparte, important prin originalitatea, vechimea și valoarea documentelor pe care le deține, îl reprezintă cele două colecții de valoare incontestabilă, „Teleki” și „Bolyai” (unificate în anul 1960 prin decizie a autorității locale) și care au trecut cu întregul patrimoniu în administrarea Bibliotecii Județene - la o dată care nu poate fi stabilită cu exactitate.

Cea mai recentă secție a Bibliotecii Județene este Centrul de Resurse „American Corner,” inaugurat pentru public la 27 octombrie 2011; este rezultatul unui parteneriat încheiat cu Ambasada Statelor Unite ale Americii la București, ca parte a programului „American Corners România.”

Structura organizatorică a Bibliotecii în anul 2013 este una destul de complexă și cuprinde:

**A. Serviciul Comunicarea Colecțiilor** - *Compartimentul Împrumut Carte pentru Adulți (științe Socio-Umane și Beletristică); Secția Biblioteca Copiilor; Secția de Carte Tehnico-științifică; Secția de Artă; Sala Generală de Lectură „Mihai Eminescu”; Sala de Lectură - Publicații Periodice; Sala de Lectură - Fond Tradițional; Centrul de Resurse American Corner; Sala Multimedia (în curs de organizare); Filiala nr. 1 - Aleea Carpați; Filiala nr. 2 - Tudor; Filiala nr. 3 - Dâmbul Pietros; Filiala nr. 4 - Cornișa.*

**B. Biroul Evidență, Prelucrarea și Dezvoltarea Colecțiilor** - *Compartimentul de achiziții, evidență și prelucrare; Compartimentul de informare bibliografică. Depozit legal.*

**C. Biroul Colecții Speciale. Biblioteca „Teleki-Bolyai;”**

**D. Compartimentul de Îndrumare Metodică de Specialitate, Marketing și Publicitate;**

**E. Compartimentul de Informatizare;**

**F. Serviciul Financiar-Contabil, Resurse Umane și Secretariat.**

În ceea ce privește serviciile oferite, putem spune că Biblioteca Județeană a încercat să răspundă nevoilor reale ale publicului-cititor: de la asigurarea serviciului tradițional de lectură și informare (prin cataloage tradiționale, catalog online - folosind softurile TINLIB, din 1996, apoi Alephino, din 2007, iar în prezent QULTO) și până la adaptarea la noile tendințe din domeniul tehnicii: asigurarea accesului gratuit și nelimitat la internet, acces la documente full-text (prin *Biblioteca Digitală Mureș* care cuprinde 80 de documente în format electronic, filme scurte care prezintă activitatea Bibliotecii, fotografii), audiții muzicale, vizionări de filme etc.

Pe planul relațiilor cu străinătatea, Biblioteca Județeană și-a înscris în palmares organizarea - în baza unui Protocol de colaborare încheiat cu Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” din Chișinău în anul 1996 - a unei filiale de carte românească în capitala Republicii Moldova - Biblioteca Târgu-Mureș. Iar în 2009, a participat - alături de Platforma Culturală AȘII ROMÂNI din Germania - la înființarea primei biblioteci românești din spațiul german.

## Planuri de muncă

Planurile de muncă reprezintă o caracteristică a perioadei postbelice și a instaurării noului regim politic. De altfel, în anii de după al doilea război mondial se poate constata o uniformizare sau, mai degrabă, o standardizare a activității instituțiilor culturale. Biblioteca - dincolo de misiunea ei fundamentală - dobândește o mare greutate și un rol de prim rang în promovarea valorilor specifice regimului politic comunist.

Această standardizare, precum și controlul sporit în ceea ce privește achiziția de documente, evenimentele culturale organizate - aceleași pentru întreaga țară, cu indicații precise privind numărul participanților, modul de realizare a afișelor și pliantelor de promovare etc. - se reflectă foarte limpede în planurile de muncă solicitate la nivel local (Sfatul Popular), pentru a fi centralizate ulterior de diverse structuri la nivelul ministerului de resort.

Cel mai vechi *Plan de muncă* păstrat în arhive este datat 27 iunie 1947 și are în vedere organizarea activității Bibliotecii pentru vara anului în curs. Este destul de succint, prevede suspendarea activității cu publicul pe durata unei luni, interval în care se realizează inventarul fondurilor existente.

Planurile de muncă erau redactate de conducerea Bibliotecii cu o periodicitate care oscila între organizarea unor manifestări cu caracter național (sărbătorirea Zilei de 23 August, Ziua de 1 Mai etc.), stabilirea priorităților pentru intervale trimestriale de timp sau chiar planuri anuale.

Parcurgându-le, filă de filă, se poate urmări cu simplitate programul managerial propus de conducerea Bibliotecii, în diferite etape de activitate. Un accent deosebit se pune pe organizarea colecțiilor de documente, prin completarea unui număr prestabilit de fișe cartografice, conform standardelor. Totodată, prin stabilirea responsabililor pentru fiecare activitate specifică în parte - cu normare clară, lunară sau trimestrială - se poate urmări modul de punere în practică a „fișei postului” - în variantă incipientă.

Cu siguranță, o mare parte din fișele de catalog pe care și azi Biblioteca Județeană Mureș le folosește ca instrumente tradiționale de căutare și regăsire a informațiilor au la bază aceste proiecții pentru viitor.

Planurile de muncă mai au însă și alte componente, care vizează completarea colecțiilor cu un anumit fond de documente anual (în special în

limba rusă), organizarea de activități cultural-educative pentru un anumit grup țintă (practic, alfabetizare...), vizite metodice în bibliotecile subordonate din punct de vedere profesional, cursuri de perfecționare pentru personalul angajat din biblioteci, iar lista poate continua.

Dar, dincolo de „obligățiile profesionale,” se poate cu ușurință citi printre rânduri... Bibliotecarii erau oarecum într-o întrecere continuă, propunând conducerii - dar, în primul rând, provocându-se pe ei înșiși - să se evidențieze prin inițiative, creativitate și profesionalism. Asumându-și de bună voie unele activități sau implicându-se voluntar în altele, din dorința de a sublinia rolul propriei valori. În sensul cel mai pozitiv al cuvântului!

### ***Rapoarte, dări de seamă, statistici generale***

***Rapoartele, dările de seamă, statisticile generale*** se pot constitui separat într-o monografie a Bibliotecii Județene Mureș. Un capitol consistent, care cuprinde statistici referitoare la activitatea bibliotecii, la evoluția numărului de documente, creșterea numărului de cititori, dar și alte tipuri de informații de specialitate, care reflectă creșterea cantitativă și calitativă a dotărilor și serviciilor oferite comunității.

Chiar dacă Biblioteca s-a deschis pentru public în luna noiembrie a anului 1913, primul „raport de activitate” - în sensul restrâns al cuvântului - datează deja de la începutul anului 1914. Dovadă seriozitatea cu care era percepută activitatea instituției, atât de către cei care activau în cadrul acesteia, cât și din partea celor care o frecventau.

Deschiderea bibliotecii publice a orașului a fost argumentată în epocă prin nevoia de lectură, de informare a populației. Statistica pentru primele două luni de activitate - mai exact pentru o lună și jumătate - susține acest argument: 1.287 de documente au fost solicitate de cititori în acest scurt interval de timp.

Statisticile lunare ulterioare, centralizate cu seriozitate la finalul fiecărui an, dovedesc faptul că Biblioteca publică intră în viața târgumureșenilor destul de brusc; chiar dacă exista deja la Târgu-Mureș o bibliotecă deschisă publicului cu mai bine de 100 de ani în urmă - este vorba, desigur, de Biblioteca „Teleki-Bolyai”, „oferită” cititorilor în 1802 - având la bază

statisticile, putem înțelege că nevoia de cunoaștere era mai puternică. Târgumureșenii doreau mai mult!

Nu ne propunem o trecere în revistă comparativă, bazată pe statistici lunare sau anuale, ci dorim doar să demonstrăm - cu o periodicitate aleatorie - faptul că cifrele - atât cele care reflectă numărul cititorilor înscriși, cât și cel al documentelor împrumutate - crește proporțional cu dezvoltarea colecțiilor și cu schimbarea mentalității colective. Astfel, în plină criză postbelică, în luna ianuarie a anului 1919, frecvența / numărul de vizite înregistrate era de 2.098, iar numărul documentelor împrumutate ajungea la 4.608. Conform unui chestionar completat în august 1921, Biblioteca a fost vizitată de 5.599 de ori, iar pe parcursul anului 1929, 4.170 de cititori (unii de mai multe ori, evident) au frecventat Biblioteca, împrumutând 18.336 volume.

Și pentru a avea și imaginea numărului de cititori activi - dincolo de vizitele periodice la Bibliotecă pe care aceștia le făceau cu o regularitate necunoscută nouă - datele centralizate pentru perioada 1926-1933 arată că au fost înscriși 2.475 de cititori; adică, o medie anuală de 310 cititori.

După terminarea războiului, conform datelor statistice, frecventau Biblioteca zilnic, în medie, 25-30 de cititori, iar organizarea Sălii Generale de Lectură - care în anul 1939 primește denumirea de Sala Generală de Lectură „Mihai Eminescu”, denumire care se păstrează și azi - duce la creșterea numărului de împrumuturi. Motivul este unul foarte simplu: cititorii au condițiile necesare studiului individual - sală modernă pentru acea epocă, mobilier adecvat, liniște. Pentru anul 1951, cifrele arată un număr de 1.137 de cititori înscriși.

Statisticile referitoare la colecții înregistrează creșteri asemănătoare: dacă în anul 1913, la deschidere, Biblioteca putea oferi un fond de 11.405 documente, în luna martie a anului 1915 numărul acestora a ajuns deja la 15.217. Frecvența de creștere medie anuală a colecțiilor era de 1.500 de volume noi, situație care s-a menținut pe toată durata perioadei interbelice. În 1923, totalul fondurilor existente ajungea deja la 31.216 volume în valoare totală de 3.450.774 lei.

O schimbare în politica de dezvoltare a colecțiilor se observă începând cu mijlocul anilor '20, când cartea în limba română își găsește locul în

Biblioteca, din ce în ce mai mult. Astfel, o statistică din anul 1926 arată că din totalul de 33.436 volume, 5.029 erau în limba română, 23.155 în limba maghiară, 4.526 în limba germană, 349 în limba franceză, 331 în limba latină, restul fiind în alte limbi, mai puțin cunoscute.

Colecțiile cresc progresiv, de la 70.000 de volume în 1945, la 75.000 de volume în 1949; așadar, o creștere medie constantă de circa 1.200 de volume pe an.

Nu vom continua cu date statistice, cu cifre sau diagrame, deoarece numărul cititorilor activi, a documentelor împrumutate și frecvența vizitelor cresc progresiv, stagnând doar în perioadele de criză, când populația era afectată masiv fie de desfășurarea celui de al doilea război mondial, fie de grave crize de sănătate (din cauza epidemiilor de natură să îngrijoreze masiv populația, Biblioteca era uneori închisă pe perioade mai îndelungate).

### ***Biblioteca și cititorii: corespondență***

Un capitol separat a fost dedicat cititorilor, utilizatorilor serviciilor pe care Biblioteca Județeană Mureș le-a oferit, în timp, Comunității. Am considerat că tratarea corespondenței purtate de-a lungul anilor între Biblioteca și cititorii săi constituie puncte de analiză în activitatea bibliotecarilor, deoarece reflectă în primul rând profesionalismul lor, modul în care se dezvoltă relația cu beneficiarii serviciilor oferite, seriozitatea dovedită de ambele părți.

O mare parte din corespondență are la bază situațiile extreme, în care bibliotecarii sunt nevoiți să trimită somații cititorilor care, din diverse motive, nu au respectat termenele prevăzute prin reglementările interne privind durata perioadei de împrumut. Este interesant de urmărit atitudinea bibliotecarilor în fața unor astfel de situații, insistența lor în încercarea de a recupera cărțile restante ducând uneori la excese. Fiecare cititor restanțier era căutat cu îndârjire, uneori ajungându-se chiar la superiorii lui (cazul militarilor, al elevilor etc.), solicitându-se informații suplimentare cu privire la domiciliu, familie sau apropiați.

Vorbim de excese, deoarece cazurile mai deosebite erau aduse la cunoștința Primăriei, căreia i se solicita ajutorul. La finalul anilor '20 -

începutul anilor '30, corespondența pe această temă cu autoritățile locale este atât de intensă, încât, la un moment dat, răspunsul - oarecum firesc - este unul nesatisfăcător pentru bibliotecari: costurile de recuperare depășesc cu mult costurile inițiale de achiziție a cărții; în plus, date fiind resursele personale reduse, Primăria nu mai poate face față muncii de teren, în căutarea cititorilor restanțieri...

O importanță deosebită a fost acordată „giranților” - persoane care depun garanție morală și își asumă responsabilitatea pentru potențialii cititori ai Bibliotecii care, din motive independente de ei, nu se pot bucura de serviciile oferite în deplinătatea lor. Regăsim printre „giranți” numele sonore ale unor personalități reprezentative pentru spațiul mureșean - oameni de cultură, profesori, învățători. Dar și părinți, oameni simpli, care - înțelegând importanța bibliotecii pentru educația copiilor - semnează fără rețineri pe o bucată de hârtie, asumându-și comportamentul și seriozitatea copiilor ca cititori.

Unul dintre cele mai interesante documente păstrate - cu o valoare istorică pentru comunitatea târgumureșeană - este cel semnat de profesorul Traian Popa în ianuarie 1928, prin care solicită direcțiunii Bibliotecii să achiziționeze o carte necesară finalizării monografiei orașului. Rezultatul îl cunoaștem cu toții...

Este o dovadă clară a faptului că relația Cititor - Biblioteca funcționa și că se ținea seama de nevoile de lectură exprimate de cei care știau că pot să solicite diverse informații. O relație care s-a perpetuat până azi, determinând direcțiile generale ale politicii de achiziții de documente.

### ***Aspecte privind activitatea profesională***

Am încercat să surprindem în capitolul dedicat ***Activității profesionale*** - prin intermediul documentelor de arhivă - modul în care Biblioteca Județeană Mureș și bibliotecarii mureșeni s-au manifestat pe planul profesiei; au colaborat cu alte biblioteci sau structuri profesionale, au participat la întâlniri de lucru, în care erau abordate probleme de strictă specialitate, au fost gazde primitoare sau, dimpotrivă, vizitatori interesați de ceea ce se întâmplă în alte biblioteci din țară și străinătate, au răspuns cu

promptitudine unor solicitări legate de schimburi de experiență, de idei, de cărți.

Toate acestea au contribuit la dezvoltarea și modernizarea Bibliotecii noastre, bibliotecarii mureșeni fiind în permanență informați în legătură cu ceea ce întâmplă în alte biblioteci, având exemple de bune practici și beneficiind totodată de cele mai noi informații privind profesia...

Putem aminti, în acest sens, faptul că încă din luna octombrie a anului 1943, în colecțiile Bibliotecii se regăseau deja mai multe exemplare din **Clasificarea Zecimală Universală**, ajunse la Târgu-Mureș prin filieră ungară, transmise de Biblioteca Municipală din Budapesta. Momentul a fost unul hotărâtor, deoarece aplicarea normelor prevăzute ducea Biblioteca la un alt nivel de organizare, pe criterii științifice, general acceptate.

Încă de la finalul anilor '40, Biblioteca și-a asumat și rolul de **coordonator al activității bibliotecilor publice** din zona arondată. Bibliotecarii mureșeni au efectuat numeroase vizite în teritoriu, asigurând consultanța de specialitate pentru bibliotecile publice subordonate din punct de vedere metodic și profesional, depunând eforturi uriașe în vederea implementării celor mai noi reguli de organizare și funcționare a acestora. Au fost organizate periodic, la sediul Bibliotecii Județene, cursuri de specializare pentru bibliotecarii orașenești și sătești; au fost elaborate norme unitare și planuri de muncă, pentru a se constitui ulterior în modele de urmat; au contribuit efectiv la constituirea și deschiderea de noi biblioteci, în comunitățile sau zonele care erau lipsite de astfel de instituții.

Și iată că după mai multe decenii, istoria se repetă...

Poate cea mai importantă realizare a Bibliotecii Județene Mureș în ultimii ani de activitate este tocmai implicarea în dezvoltarea, modernizarea și eficientizarea activității rețelei bibliotecilor publice municipale, orașenești și comunale din județ, prin intermediul celui mai important program de acest gen derulat în România: **Biblionet - lumea în bibliotecă**. Finanțat de fundația „Bill și Melinda Gates” cu aproape 27 de milioane de dolari, programul a pătruns în cele mai îndepărtate biblioteci publice din județul Mureș. Derulat pe o perioadă de 5 ani - 2009-2013 - Biblionet s-a soldat cu dotarea unui număr de 43 biblioteci publice mureșene - județeană,

municipale, orașenești și comunale, inclusiv a unor filiale - cu aparatură modernă, care permite accesul gratuit la internet și, implicit, permite accesul liber, neîngrădit, la informație.

Nu putem - în acest context - să omitem și organizarea Conferinței Naționale **BiblioPublica - Impactul transformator al bibliotecii în comunitate**, desfășurată la Târgu-Mureș în perioada 26-28 aprilie 2012; conferința a fost organizată de Consiliul Județean Mureș, IREX România, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România - ANBPR și Biblioteca Județeană Mureș și a înregistrat cea mai mare participare din istoria ANBPR - 203 participanți.

Sunt doar câteva repere privind legătura dintre Biblioteca Județeană și bibliotecile publice mureșene. Repere însă care și-au pus definitiv amprenta asupra dezvoltării lor profesionale.

### **Activități culturale**

Programul **activităților culturale** propuse de Biblioteca Județeană a urmărit să satisfacă nevoile culturale și de lectură ale comunității în general și să impună Biblioteca drept centru de educație permanentă; de asemenea, s-a urmărit în permanență diversificarea și creșterea nivelului calitativ al informațiilor, realizarea de parteneriate cu instituții culturale sau de învățământ, pentru un public țintă cât mai vast.

Organizarea de activități culturale pentru public este o constantă în activitatea Bibliotecii, chiar dacă în primele decenii de activitate astfel de acțiuni nu constituie o prioritate. Inițial, rolul fundamental al Bibliotecii era acela de a asigura accesul liber la lectură și la informare; bibliotecarul, folosindu-se de propriile-i cunoștințe și viziune, încerca să ofere o gamă cât mai variată de documente cititorilor interesați de cunoaștere.

Sporadic, perioada interbelică aduce în prim plan unele activități organizate la nivel local (precum *Săptămânile Târgu-Mureșului* - 1936) sau național (*Luna cărții*, în organizarea Fundațiilor Culturale Regale - 1936).

În special după cel de al doilea război mondial, componenta de manifestări culturale devine tot mai pregnantă. Să fie o legătură între misiunea de „culturalizare a maselor” promovată de regimul comunist și începutul

activităților culturale derulate prin biblioteci? Foarte posibil... Istoria - și documentele - probează acest argument, mai ales dacă ținem seama de faptul că din deceniul al șaselea al secolului trecut, concursurile între biblioteci erau destul de frecvente.

În timp, s-au conturat o serie de manifestări tradiționale - *Eminesciana*, *Basarabie Română*, *Philobiblon mureșean* - *Zilele Bibliotecii Județene* etc. -, dar și altele cu caracter unic. Ceea ce însă conferă unicitate fiecărei activități este faptul că ele contribuie la mai buna cunoaștere de către publicul mureșean a propriilor valori - de la local la universal, prin național -, astfel încât fiecare întâlnire cu un autor, cu un om de știință sau un atelier educativ pentru cei mici conferă plus-valoare Comunității.

Putem, așadar, afirma că Biblioteca și-a asumat, alături de alte instituții de profil din județ - prin parteneriate tradiționale sau inedite -, triplul rol de furnizor de servicii informaționale, de partener în procesul de educație permanentă și, totodată, de coordonator al vieții culturale mureșene.

### Activitatea editorială

Dincolo de activitatea specifică - lucrul cu cartea, cunoașterea și gestionarea informației - Biblioteca Județeană Mureș și-a asumat de timpuriu și rolul de *centru editorial comunitar*, oferind publicului larg târgumureșean o foaie volantă, în limbile română și maghiară. Chiar dacă primele încercări în acest sens sunt mai vechi, în septembrie 1958, direcțiunea Bibliotecii Județene solicită Direcției Generale a Presei din București aprobarea în vederea reluării editării unei foi volante, de 2-4 pagini, cu apariție lunară, sub numele *Könyvtáros Híradó / Știrile Bibliotecii*. Scopul acesteia era de a însufleți munca „bibliotecarelor de casă,” care - „aprovizionând cu cărți circa 50 la sută din cititorii noștri” - depuneau eforturi uriașe pentru răspândirea cunoașterii. Și o făceau în spiritul voluntarianismului, fără nici un fel de pretenții materiale, suplinind, în teritoriu, munca bibliotecarilor angajați.

Au urmat și alte publicații, pornind de la lipsurile observate în bibliografia de specialitate, dar și de la dorința de a valorifica la maximum informațiile referitoare la viața cultural-științifică locală. Având la bază fișierul *Personalia* - elaborat în cadrul Compartimentului de Informare Bibliografică.

Depozit legal - au fost inițiate mai multe serii de publicații: *Caiete Mureșene* (cu peste 20 de volume-monografii dedicate personalităților locale); *Bibliografii Mureșene* (8 volume care sintetizează activitatea editorială locală, dar cuprinde și liste de documente, ziare, hărți referitoare la județul Mureș, chiar dacă au fost editate în alte zone ale țării); *Biobibliografii Mureșene* (3 dicționare care cuprind viața și activitatea profesională a personalităților mureșene din toate timpurile, care s-au manifestat în diverse domenii ale vieții literare, științifice, culturale, artistice, socio-umaniste etc.); *Bibliotheca Marisiana* - revista bibliotecii (4 volume, iar al cincilea a apărut sub numele *Bibliotecii Mureșene*); *Libraria. Studii și cercetări de bibliologie - anuarul bibliotecii* (publicație anuală de specialitate, ajunsă deja la al XI-lea volum); cataloage de carte veche, ghiduri și pliante de prezentare etc. Nu putem omite colaborarea cu Societatea Culturală „Arboroasa” din Cernăuți, alături de care Biblioteca Județeană Mureș a editat câteva volume din *Țara Fagilor. Almanah cultural-literar al românilor nord-bucovineni*.

O bogată activitate - sperăm noi -, reflectată în lista de mai jos:

❖ *Catalogus incunabulorum Bibliothecae Teleki-Bolyai = Catalogul incunabilelor din Biblioteca Teleki-Bolyai*, 1971.

❖ Dimitrie Poptâmaș, Mészáros Iosif, *Biblioteca Județeană Mureș* [Ghid], 1979.

❖ *Bibliotheca Telekiana*, [Ghid ilustrat, limbile: română, maghiară, germană, franceză și engleză], [1994].

❖ *Țara Fagilor*, vol. 3 - 13. Almanah cultural-literar al românilor nord-bucovineni. Întocmit de Dumitru Covalciuc, Cernăuți, 1994-2004.

❖ *Bibliografia publicațiilor periodice 23 dec. 1989 - 31 dec. 1994 - Időszaki kiadványok bibliográfiája*, 1995. (Bibliografii mureșene, 1).

❖ *Bibliografia cărților, albumelor, hărților editate în județul Mureș = A Maros megyében kiadott könyvek, albumok, térképek bibliográfiája : 1990-1995*, 1997. (Bibliografii mureșene, 2).

- ❖ *Biblioteci, Arhive & Centre de informare în secolul XXI.* Lucrările conferinței Brașov, 18-22 august 1997, Brașov - Târgu-Mureș - Austin, Texas, SUA, 1997.
- ❖ Tereza Periş Chereji, *Interferențe teatrale româno-maghiare*, 2000.
- ❖ Ana Cosma, *Scriitori români mureșeni*: dicționar biobibliografic, 2000 (Biobibliografii mureșene, 1).
- ❖ Dimitrie Poptămaș, Mózes Júlia, *Publicațiile periodice mureșene 1795-1972 = Maros megyei időszaki kiadványok bibliográfiája 1795-1972*, 2000.
- ❖ Aurel Filimon - consacrare și destin, 2001.
- ❖ *Bibliografia publicațiilor periodice 1995-2000 = Időszaki kiadványok bibliográfiája*, 2001.
- ❖ *Catalogus Librorum Sedecimo Saeculo Impressorum Bibliothecae Teleki-Bolyai. Novum Forum Siculorum*, vol. 1 - 2, 2001.
- ❖ *Biblioteca Județeană Mureș*. Caiet documentar elaborat cu prilejul împlinirii a 200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureș, 1802-2002, 2002.
- ❖ *Libraria* : Anuar. Lucrările simpozionului național „200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureș,” 1, 2002.
- ❖ Fülöp Mária, *Județul Mureș în cărți = Maros megye a könyvekben, 1990-1999* : Bibliografie - Bibliográfia, 2002. (Bibliografii mureșene, 5).
- ❖ *Bibliografia cărților, albumelor și hărților editate în județul Mureș = A Maros megyében kiadott könyvek, albumok, térképek bibliográfiája : 1996-2000*, 2003. (Bibliografii mureșene, 6).
- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 2, 2003.
- ❖ Dimitrie Poptămaș, *Philobiblon mureșean : o viață printre oameni și cărți*, 2003. (Caiete mureșene; 14).
- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 3, 2004.
- ❖ Ana Todea, Fülöp Mária, Monica Avram, *Oameni de știință mureșeni*: dicționar biobibliografic: medicină, farmacie, biologie, botanică, zoologie, economie, matematică, fizică, chimie, geologie, astronomie, tehnică, agricultură, 2004 (Biobibliografii mureșene, 2).

- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 4, 2005.
- ❖ Fülöp Mária, Ferencz Klára, *Bibliografia locală retrospectivă a județului Mureș: Cărți editate până în anul 1944 - Maros megye retrospektív helyismereti könyvészete: 1944-ig megjelent könyvek*, 2 vol., 2005. (Bibliografii mureșene, 7).
- ❖ *Bibliotheca Marisiana*, nr. 1, 2006.
- ❖ *Bibliotheca Marisiana*, nr. 2, 2006.
- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 5, 2006.
- ❖ *Bibliografia cărților, albumelor și hărților editate în județul Mureș = A Maros megyében kiadott könyvek, albumok, térképek bibliográfiája : 2001-2005*, 2008. (Bibliografii mureșene, 8).
- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 6, 2007.
- ❖ *Bibliotheca Marisiana*, nr. 1, 2009.
- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 7, 2008.
- ❖ *Libraria* : Anuar, nr. 8, 2009.
- ❖ *Libraria*: Anuar, nr. 9, 2010.
- ❖ *Libraria*: Anuar, nr. 10, 2011.
- ❖ Ana Todea, *Portrete mureșene*, 2013 (Biobibliografii mureșene, 3).

#### *Cartea de Aur: act de identitate culturală*

Valoarea unei biblioteci este dată și de cei care, în timp, îi trec pragul. De la deschiderea ei, în 1913, Biblioteca Județeană Mureș a fost vizitată de numeroase personalități ale vieții publice - culturale, științifice, politice românești și universale. Prin filele alese, ne-am dorit să dezvăluim publicului larg acele momente în care, pentru scurt timp, destinul lor s-a legat de cel al Bibliotecii noastre. Urmele trecerii unora dintre ei sunt păstrate în ceea ce noi numim *Cartea de Aur*.

*Cartea de aur* a Bibliotecii Județene Mureș își îndeplinește rolul tradițional de păstrătoare a unor impresii și gânduri favorabile instituției noastre, exprimate de-a lungul celor 100 de ani de activitate. A însoțit toate acțiunile și manifestările desfășurate în Palatul Culturii din localitate, ea

deservind inițial întregul edificiu și instituțiile care funcționau în incintă: Biblioteca, Pinacoteca, Muzeul de Istorie și Arheologie, Școala de muzică etc.

Am redat - în paginile *Albumului monografic* - doar o mică parte a semnelor trecerii prin Biblioteca Județeană Mureș a unor *Oameni* - în cel mai bun și complex sens al cuvântului - care și-au pus amprenta asupra devenirii noastre...

### **Premii obținute**

Capitolul final al *Albumului monografic* sintetizează activitatea Bibliotecii pe două paliere diferite; pe de o parte, reflectă imaginea pe care Biblioteca Județeană Mureș a dobândit-o, în timp, în fața Comunității pe care a deservit-o în cei 100 de ani de existență, iar pe de altă parte, conturează locul pe care îl ocupă în cadrul sistemului național al bibliotecilor publice.

Prima recunoaștere oficială a activității deosebite realizate de Biblioteca Județeană Mureș datează din anul 1953 când, în urma participării la un concurs între biblioteci, Comisia Centrală de Concurs, care funcționa sub egida Comitetului pentru Așezăminte Culturale din Republica Populară Română, a declarat Biblioteca Centrală a Regiunii Autonome Maghiare drept „*fruntașă pe țară*.” Motiv ca la Târgu-Mureș să fie organizată o întâlnire a directorilor unor biblioteci recunoscute pe plan național pentru rezultatele obținute.

Au urmat apoi și alte premii - Premiul II la *Concursul Bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”*, „*Biblioteca Model*” în cadrul aceluiasi concurs, precum și o serie de diplome oferite de colaboratori și parteneri locali, care stabilesc și întăresc rolul Bibliotecii Județene Mureș și statutul ei în comunitate.

Am încercat - în câteva pagini și bazându-ne pe documente alese cu mare grijă din arhiva internă a instituției - să ne întoarcem în timp, pentru a cunoaște și a înțelege mai bine începuturile Bibliotecii, pentru a pătrunde mai adânc în tainele trecutului. Am reușit - sperăm noi - să ne apropiem de cei cărora le datorăm pasiunea pentru carte, pentru Bibliotecă și pentru moștenirea lăsată nouă, să-i înțelegem mai bine și să le apreciem eforturile.

***Bibliotecarii anului 2013***

\*

\*       \*